

Evropa v číslech: Cíle udržitelného rozvoje¹

Úvod

Cíle udržitelného rozvoje (*Sustainable Development Goals* nebo též *SDGs*) představují celosvětový rozvojový rámec, který se skládá z celkem 17 cílů a 169 podcílů. Dokument Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 byl schválen Valným shromážděním OSN v roce 2015 a věnuje se reakci na sociální, ekonomické a environmentální globální problémy a výzvy (United Nations, 2015). Plnění těchto cílů má přispět ke zlepšení kvality života lidí po celém světě a k posílení ochrany životního prostředí a planety jako celku. Jednotlivé cíle udržitelného rozvoje jsou následující (United Nations, n.d.):

1. Konec chudoby
2. Konec hladu
3. Zdraví a kvalitní život
4. Kvalitní vzdělání
5. Rovnost mužů a žen
6. Pitná voda, kanalizace
7. Dostupné a čisté energie
8. Důstojná práce a ekonomický růst
9. Průmysl, inovace a infrastruktura
10. Méně nerovností
11. Udržitelná města a obce
12. Odpovědná výroba a spotřeba
13. Klimatická opatření
14. Život ve vodě
15. Život na souši
16. Mír, spravedlnost a silné instituce
17. Partnerství ke splnění cílů

Hierarchická shluková analýza

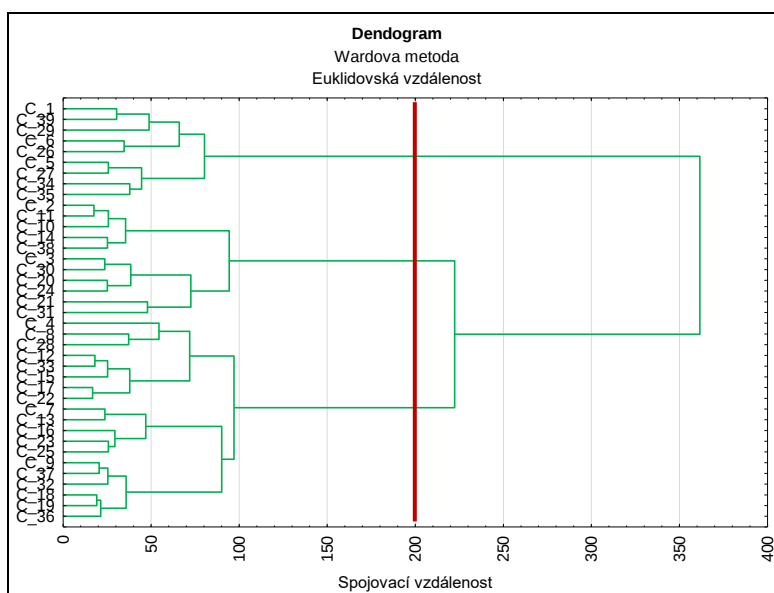
Před provedením analýzy byla chybějící data pro cíl č. 14 (*Život ve vodě*) doplněna pomocí řádkového průměru, abychom země s chybějícími indexy nemuseli vyřazovat. Naším cílem je rozdělit jednotlivé evropské státy do několika skupin podle jejich vzájemné podobnosti. K tomu využíváme hierarchickou shlukovou analýzu, která funguje na principu seskupování objektů podle míry jejich podobnosti. Na začátku analýzy je každý stát považován za samostatný shluk. Tyto shluky se následně postupně spojují s nejpodobnějšími sousedními shluky, až do momentu, kdy se všechny spojí v jeden celek. Míra podobnosti mezi státy je určena pomocí euklidovské vzdálenosti,

---

¹ Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=536>.

kteřá vyjadřuje vzdálenost mezi dvěma body. Výhodou hierarchické shlukové analýzy je, že počet skupin můžeme odhadnout podle dendrogramu, tedy stromového grafu, který ukazuje postupné slučování shluků. Na základě výsledků analýzy jsme identifikovali tři hlavní skupiny států, které jsou odděleny dělicí čarou.

Graf 1: Dendrogram

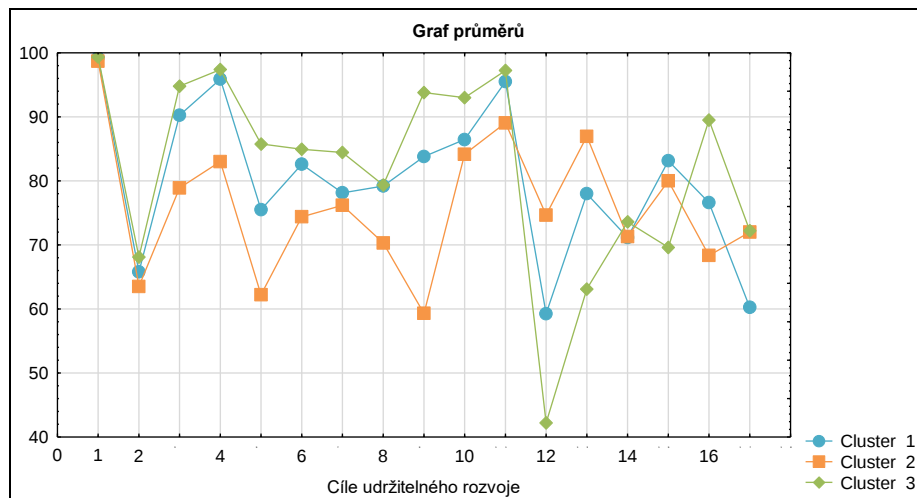
Modrý shluk dosahuje průměrných hodnot, které leží mezi výsledky oranžového a zeleného shluku. Výjimku tvoří cíl č. 15 (*Život na souši*), kde první shluk vykazuje nejvyšší hodnotu ze všech. Naopak nejnižší hodnotu v porovnání s ostatními skupinami má u cíle č. 17 (*Partnerství ke splnění cílů*), což může naznačovat nižší tendenci k mezinárodní spolupráci těchto států při plnění udržitelných cílů.

Oranžový shluk vykazuje obecně nižší průměrné hodnoty napříč většinou cílů udržitelného rozvoje. Výraznější nedostatky jsou patrné především u cílů č. 4, 5 a 9. Výrazně lepších výsledků ale dosahuje u cílů č. 12 (*Odpovědná výroba a spotřeba*) a 13 (*Klimatická opatření*), které mohou spolu souviset. Nižší úroveň rozvoje průmyslu a inovací zde může znamenat menší ekologickou zátěž a způsob konzumního života.

Zelený shluk vykazuje velmi vysoké hodnoty u většiny cílů ve srovnání s ostatními skupinami, nejvíce u cílů č. 5, 9 a 16. Státy v této skupině jsou rozvinuté jak v sociální, tak environmentální oblasti. Zajímavý je pokles hodnot u cíle č. 12 (*Odpovědná výroba a spotřeba*),

což může naznačovat vyšší míru konzumerismu a neudržitelnou výrobu. Celkově ale tento shluk působí jako nejpokročilejší v implementaci a naplňování cílů udržitelného rozvoje.

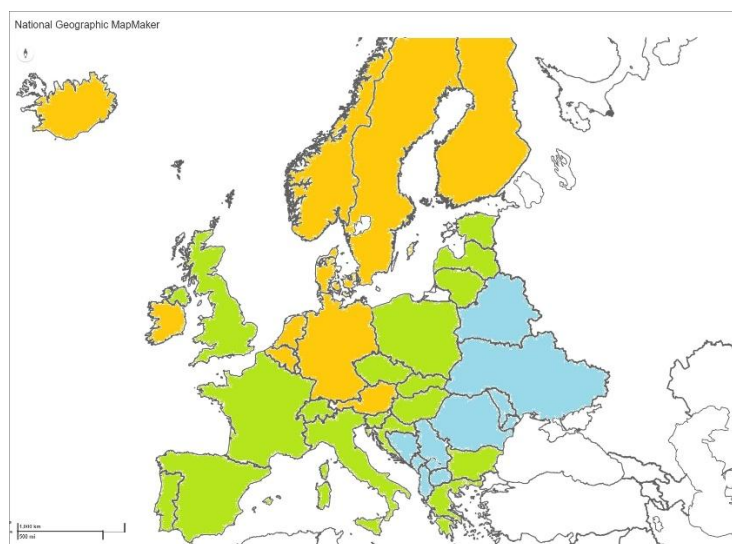
Graf 2: Graf průměru jednotlivých shluků

Shrnutí

Tato zpráva se zabývala analýzou dat z reportu Cíle udržitelného rozvoje z roku 2024 s využitím hierarchické shlukové analýzy, která rozdělila evropské státy do tří skupin neboli shluků na základě jejich podobnosti. Geografické zobrazení jednotlivých skupin států je vyobrazeno na mapě níže.

Obrázek 1: Mapa Evropy

Zdroje

United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*.
<https://sdgs.un.org/2030agenda>

United Nations. (n.d.). *The 17 Goals*. United Nations Sustainable Development.
<https://sdgs.un.org/goals>